

„Največja zaščita“,
a kako?

V torek, 9. t. m., sta se v Benetkah sestala italijanski zunanji minister Aldo Moro in njegov jugoslovanski kolega Mirko Tepavac. Do srečanja je prišlo takorekoč nenapovedano, saj je tisk za ta sestanek zvedel samo nekaj ur pred njegovim začetkom. Že iz sestave obeh odposlancev pa izhaja, da je šlo za pomembno in delovno srečanje, tako da sta si obe strani lahko podrobno izmenjali mnenja in pojasnili stališča o vseh tistih vprašanjih, ki so decembra lanskega leta bili vzrok, da je jugoslovanski predsednik Tito iznenada odpovedal že napovedani in podrobno programirani uradni obisk v Italiji.

Zadnje srečanje v Benetkah pomeni po vsej verjetnosti konec faze intenzivnega diplomatskega delovanja, ki se je začelo po odloženem Titovem obisku v Italiji, delovanja, ki je imelo za glavni cilj, preveriti, ali še obstajajo pogoji za takšen obisk, oziroma ali obstajajo pogoji za nadaljnje, še globlje sodelovanje med dvema prizadetima državama in njunimi narodi.

Po razgovorih, ki so trajali kakih šest ur, je bilo izdano skupno poročilo, v katerem je rečeno, da sta se ministra pri svojih izvajanjih »sklicevala na izjavi, podani v obeh parlamentih, in na načela, ki jih ti izjavi vsebujeta, o medsebojnem spoštovanju neodvisnosti, nevmešavanju v notranje zadeve, suverenosti in ozemeljski celovitosti.« »Z zadovoljstvom je bilo poudarjeno — nadaljuje sporočilo — da obstajajo pogoji za utrjevanje prijateljstva in za pospeševanje najbolj plodovitega razvoja sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo.« »Ministra Moro in Tepavac sta dalje proučila nekatera vprašanja, katerih ureditev bi zboljšala življenjske razmere obmejnega prebivalstva. Ta vprašanja bodo vzeli v pretres po diplomatski poti ob sodelovanju strokovnjakov.« »Posebej so omenili etnični manjšini, katerima vladi nameravata priznati največjo zaščito.« »Ministra sta si tudi obširno izmenjala mnenja o mednarodnem položaju.« Sporočilo končno pravi, da je bila ponovno potrjena želja, naj bi do obiska predsednika SFRJ Tita v Italiji prišlo čimprej.

Minister Tepavac je svojega kolega povabil na podoben obisk v Jugoslavijo, kar je Aldo Moro sprejel.

Srečanje je potekalo, kot je bilo naglašeno od vsega začetka, na neuradni ravni, vendar vse kaže, da je ponovno odprlo pot nadaljnjim poglobljenim stikom med obema državama, kar naj bi potrdil bližnji uradni Titov obisk v Rimu.

Kot manjšinski list moramo ob tej priložnosti predvsem poudariti dve točki, ki sta omenjeni v uradnem sporočilu. Gre v prvi vrsti za »posebno omembo« narodnostnih manjšin in menda prvič na podobnih srečanjih izraženo namero obeh vlad, da priznata tema manjšinama NAJVEČJO ZAŠČITO. Ta zaščita pa more postati — vsaj za našo manjšino — stvarna samo s sprejetjem posebnih zakonov, kot sicer jasno izhaja

AFRIKA SE VRAČA V BARBARSTVO?

Nedavno je pretresla svet grozna novica, da so v Gvineji obsodili na smrt 92 ljudi, med njimi nekaj Evropejcev, pod obtožbo, da so pomagali pri invaziji Gvineje, je oznanjal pred dvema mesecema njen predsednik Sekou Touré. Takrat se je zdelo zadeva preveč fantastična, da bi jo bil vzel kdo v tujini zares, zlasti ker je trdil, da se »ladje, ki so pripeljale invazijske sile, podnevi potopijo pod morsk gladino, da jih ni videti, in se le ponoči dvignejo na površino« in da je dobil vsak pripadnik invazijskih sil izplačanih na roke nekaj milijonov lir.

58 obsojencev, ki jih imajo v rokah — druge so obsodili v odsotnosti — so začeli takoj javno obešati po raznih mestih, ker so jih »porazdelili« med trideset federacij edine, vladne »gvinejske demokratske stranke«, katere predsednik je državni predsednik Sekou Touré. Vsaka federacija se je baje zavzela za to, da bi dobila nekaj obsojencev, da bi jih javno usmrtila. Sodne oblasti nimajo pri tem nobenega dela. Obtožence je obsodil kar parlament v Conakryju, ki se je »spremenil« v sodišče, v njihovi odsotnosti in brez branilcev, usmrča pa jih stranka. Nekateri »parlamentarci« so čisto resno zahtevali, naj bi obsojence usmrtili s tem, da bi jih cvrli v razbeljenem olju, toda končno je obveljalo, da jih bodo obesili. Do hipa, ko to pišemo, je bilo uradno javljeno, da so obesili šest obsojencev.

»NEPOPISNI PRIZORI« OB OBEŠENIH

Obesili so jih javno in dogajali so se, po poročilih samega radia Conakry, nepopisni prizori. Prebivalstvo obhaja pravi »karneval« (ta izraz je uporabljen v poročilu radia Conakry). Ljudje plešejo okrog vešal, prepevajo pesmi na čast »ljubljenemu voditelju« Sekou Touréju in pljujejo na obešena trupla. Če bi tega ne bila preprečila milicija — je bilo rečeno v poročilu samega vladnega ra-

dia — bi se bilo ljudstvo polastilo trupel. Kaj bi bilo naredilo z njimi, ni bilo povedano, lahko pa si je predstavljati. Kakšen kos bi bil verjetno končal tudi v loncu. O prime rih kanibalstva je slišati zdaj iz Afrike pogosteje kakor kdajkoli prej.

Nedavno je poročal jugoslovanski tisk, da je izginil v neki afriški prestolnici cel razred neke srednje šole. Dijake so na skrivaj poklali zaradi smrti državnega poglavarja. Po starodavnem običaju mora namreč spremljati velike poglavarje v smrt truma mladih služabnikov, da mu strežejo tudi na onem svetu. V polovici afriških držav so danes na vladi vojaški režimi, ki so prišli na oblast z državnim udarom. Najnovejši udar te vrste je bil izveden te dni v Ugandi, kjer je »general« Amin vrgel predsednika Oboteja. Ta se je rešil v Tanzanijo.

Vsem nam je še v spominu, kaj se je dogajalo pred leti v Kongu in Katangi. Še hujše je prišlo pri navalu Nigerijcev na Biafro. V Sudanu mohamedanci pobijajo črnsko prebivalstvo na jugu, Abesinci bombardirajo vasi v Eritreji, v Kamerunu so te dni obesili tri ljudi pod fantastičnimi obtožbami, neki afriški predsednik je zaplenil ženo nekega nemškega trgovca in jo te dni po šestih mesecih izpustil za odkupnino 1,5 milijona dolarjev. To pa je samo nekaj dejstev iz današnje Afrike. Ni se mogoče ubraniti vtisa, da ta celina drsi nazaj v barbarstvo in da resnično ni bila zrela za neodvisnost, ki jo je dobila takorekoč na krožniku, kot je svoj čas svaril tudi dr. Albert Schweitzer.

Seveda se ne sme metati vseh afriških ljudstev in držav v en koš, toda nekatere države dokazujejo, da ne razpolagajo z neobhodno potrebnim temeljem omike, na katerem je edino možno zgraditi demokratično državo. Afriška ljudstva postajajo plen demagogov, ki podžigajo v njih najprimitivnejše strasti, da bi jih izkoristili za utrditev svoje diktatorske oblasti, ki pa spominja v resnici bolj na oblast nekdanjih plemenskih poglavarjev.

JE EVROPA BOLJŠA?

Toda ali je Evropa boljša? Pred tisoč leti so tudi v Rusiji morili sužnje ob smrti poglavarjev, še pred nekaj sto leti so sežigali »krivoverce« v Italiji in drugod, še pred četrtnišočletjem so usmrčali »čarovnice« na grmadah in danes obsojajo na smrt ljudi, ki se bore za najelementarnejše narodne in človeške pravice, da niti ne omenjamo zločinov nacizma, fašizma, stalinizma in zrežiranih političnih procesov z usmrčitvami, ki so sledile. Zato ima Evropa slabo vest in molči

(Nadalj. na 2. strani)

iz spomenice, ki so jo Slovenci naslovili na ministrskega predsednika Colomba dne 3. decembra 1970 in ki je, vsaj doslej, ostala še vedno brez odgovora, čemur se upravičeno čudimo.

Druga točka, ki jo moramo vsekakor poudariti, je jasno izražena volja, da se globlje proučijo problemi, katerih rešitev in ureditev bi mogli zboljšati življenjske razmere obmejnega prebivalstva. Ker bi se ti problemi morali urejevati tudi s pomočjo strokovnjakov, menimo, da bi med te spadali tudi strokovnjaki - pripadniki narodnostnih manjšin. Samo na ta način bosta manjšini mogli opravljati vlogo mostu, vloga, ki je bila doslej z besedami močno in povsod poudarjena, a se dejansko ni v tej smeri nič ali zelo malo naredilo.

D. L.

Boj za naše pravice ne bo odnehal Novice po svetu

Slovenci mestnega okraja Sv. Ane v Trstu so na zborovanju v tamkajšnjem domu zavzeli odločno stališče v prid skupne spomenice, ki so jo decembra, pred nameranim Titovim obiskom v Rimu, slovenske politične in druge organizacije v deželi poslane ministrskemu predsedniku Colombu. Na zborovanju so Slovenci od Sv. Ane zahtevali, naj predsednik Colombo potrdi prejem spomenice in naj vlada pretrga svoj molk glede tega, ali namerava začeti z izpolnjevanjem zahtev slovenske manjšine ali ne. Gre med drugim za to, da prideta zakonska predloga št. 1180 in št. 2692, ki se tičejo zaščite slovenske manjšine, čimprej na dnevni red v senatu in v poslanski zbornici.

Z zborovanja so poslali pisma ministrskemu predsedniku Colombu in predsednikoma senata in poslanske zbornice.

Podpisniki spomenice (27 podpisov) pa so poslali predsedniku Colombu brzojavko, ki se glasi:

Vljudno Vas prosimo, da bi potrdili prejem spomenice slovenske narodnostne skupnosti z dne 3. decembra 1970 in da bi čimprej sprejeli zastopnike podpisnikov, da bi Vam podrobneje osvetlili vsebino spomenice.

NENNI JE OBHAJAL OSEMDESETLETNICO

Socialistični prvak senator Pietro Nenni je obhajal te dni svojo osemdesetletnico.

Staremu, a še vedno delujočemu politiku je pristržno čestital državni predsednik Saragat za njegov šestdesetletni boj in vodstvo socialističnega delavstva in vsega italijanskega naroda na poti k svobodni, pravični in mirni bodočnosti. Nenniju je poslal brzojavne čestitke tudi predsednik socialistične zveze Pittermann ter vsi vidnejši predstavniki italijanskega političnega življenja.

Socialistična stranka je Nenniju priredila posebno slavo, kjer je tajnik Mancini poudaril, da socialisti sledijo svojemu prvaku, čeprav so v zadnjih letih nastali tudi kakšni nesporazumi.

Nenni je v zahvalnem govoru orisal svojo življenjsko politično pot. Razdelil jo je v

mladostno, to je prvih štirinajst let do prve svetovne vojne; v drugo borbeno proti fašizmu in v zadnjih 25 let, ko se odvija politično življenje na novih temeljih. Mnogi pojavi nas zaskrbljujejo, je dejal Nenni, kakor leta 1960, toda prepričan sem, da bodo demokratične politične sile uspele.

AVTOMAT NE MORE NADOMESTITI ČLOVEKA

Po uspelem tridnevem bivanju na Luni in po izredno točnem pristanku v torek v južnem Tihem oceanu so trije ameriški astronauti Shepard, Mitchel in Roosa zdaj na poti na otočje Samoa, kamor jih pelje letalonosilka »New Orleans«. Od tam jih bo letalo odpeljalo v Houston. Morali pa bodo prebiti nekaj tednov v karanteni. V načrtu so še tri odprave na Luno po programu »Apollo«.

Znanstveniki ameriške vesoljske ustanove NASA upajo, da bodo iz 50 kilogramov kamena, ki so ga tudi ti trije astronauti pripeljali z Lune, lahko odkrili starost in način nastanka Sončnega sistema. Po njihovih računih je Lunino kamenje staro 4 milijarde in 600 milijonov let. Mnenja so tudi, da avtomati, kot je »Lunohod«, ne morejo nadomestiti človeka na Luni.

DESETI SEMINAR ITALIJANSKEGA JEZIKA

Predzadnji ponedeljek so slovesno odprli v kinodvorani v Kopru deseti seminar italijanskega jezika in kulture. Namenjen je bil dijakom in učiteljem italijanskih šol v koprskem in bujskem okraju. Organizira ga prosvetno-pedagoški oddelek slovenske vlade.

Udeleževalo se ga je kakih 350 učiteljev in dijakov italijanske narodnosti v Sloveniji. Na tečaju, ki je trajal en teden v Izoli, so predavali ugledni strokovnjaki z italijanskih univerz.

V okviru seminarja so imeli tudi pogovor za okroglo mizo in recital iz Goldonijevih del.

Ob tem se vsiljuje vprašanje, kdaj bo organiziran podoben seminar za slovenske šolnike in dijake v Italiji?

Afrika se vrača v barbarstvo?

(Nadaljevanje s 1. strani)

spričo novega barbarstva v Afriki. Morda tudi zaradi »apartheida«, rasizma in grehov kolonializma. Kolonialne države so gospodarsko izkoriščale svoje afriške kolonije, dokler se je dalo, ko pa so se razmere v svetu spremenile, ko se je zaradi pozornosti in nadzorstva s strani Združenih narodov pokazalo, da ne bo več mogoče izkoriščati kolonialnih imperijev, ne da bi začeli prosvetno in socialno dvigati prebivalstvo v kolonijah, so se kolonialne sile sramotno umaknile pred novo odgovornostjo. Njihovi strokovnjaki in politiki so si izračunali, da je ceneje, če sploh zapustijo kolonije in jih prepustijo usodi — z lepo frazo se je reklo temu »jim dajo neodvisnost« — kakor da bi ustanavljali zanje omrežje modernih osnovnih in srednjih šol, univerze, strokovne šole, plačevali delavcem dostojne plače, postavljali bolnišnice, gradili ceste, železnice, elektrarne, tovarne itd. ter investirali v nekaj, od česar si računarske glave niso obetale neposredne koristi. V tem je bistvo toliko hvalisane »dekolonizacije« v Afriki. Afriška ljudstva so prepustili

oblasti bivših podčastnikov v kolonialnih četah, ki so se proglasili za polkovnike in generale, ter sinovom poglavarjev, ki so nekoliko povohali misijonske ali evropske šole. To je danes nova afriška »elita«, razen častnih izjem, med katerimi je predsednik Senegala pesnik Leopold Sedar Senghor. Ni slučaj, da je ravno ta država takoj pretrgala diplomatske stike z Gvinejo, ko se je zvedelo za barbarsko »obsodbo« in obešanja v Conakryju.

Tako se ni treba preveč čuditi, da v Evropi in Ameriki nihče ne protestira zaradi barbarskih usmrtitev v Gvineji. Niti Sovjetska zveza niti Združene države ne tvegajo protesta, da bi si ne zapravile »vpliva« v Conakryju in bi tako dobile prednost v simpatijah diktatorja. Edini papež je obzirno izrekel svojo globoko žalost in razočaranje zaradi obsodb v Gvineji. »Zdi se, da se je izvanjanje sodne oblasti spremenilo v strasten vpliv krutega in slepega maščevanja ter v kolektiven izbruh sovraštva in krvoločnosti«, je dejal papež. Državni poglavarji »kulturnega« sveta pa molčijo.

V Bruslju so dosegli zunanji in gospodarski ministri držav članic Evropske skupnosti sporazum o denarni in gospodarski enotnosti Skupnega trga. Ves Skupni trg bo tudi skrbel za razvoj italijanskega juga kot za svojo skupno zadevo.

Spopadi med katoliškimi in protestantskimi Ircei na Severnem (britanskem) Irskem se začeljavljajo razvijati v pravo državljansko vojno s številnimi mrtvimi in ranjenimi. Med žrtvami so tudi otroci. Zaradi nastavljenega mine je zletelo v zrak pet uslužbencev britanskega televizijskega omrežja BBC, ko so se peljali popravljat oddajnik ob meji.

Dva mlada pristaša hrvaškega ustaškega separatističnega gibanja sta zasedla jugoslovanski konzulat v Göteborgu na Švedskem in grozila v uboju petih ljudi, ki so v njihovih rokah, če jugoslovanska vlada ne bo izpustila na smrt obsojenega Miljenka Hrkača. Jugoslovanska vlada je to odklonila in zahtevala od švedskih oblasti, da čoračunajo z ustašema.

Iz Gorice

PREZGODNJA SMRT

Vso slovensko javnost na Goriškem je pretresla žalostna vest o tragični smrti dvaindvajsetletnega visokošolca Jureta Tomšiča iz Gorice. V nedeljo ponoči se je vračal s prijateljem z izleta v Dolenje. Pri Jenkovem je avto zdrknil s ceste in pokopal Jureta pod seboj. Bil je na mestu mrtev, sopotniku se pa ni nič pripetilo. Njegovo truplo so prepeljali v nedeljo zvečer v Gorico, kjer so pripravili mrtvaško sobo na sedežu Slovenske prosvetne zveze, kjer je pokojni vneto sodeloval.

Tomšič je študiral na slovenskih srednjih šolah. Kot blag in delaven mladenič si je pridobil povsod dosti prijateljev. Po maturi je odslužil vojaški rok. Nato je stopil v službo pri izvoznem podjetju v Gorici; obenem je študiral na tržaški univerzi.

Mladeničevo priljubljenost je pokazal tudi veličasten pogrebni sprevod, ki se je zvrstil od sedeža prosvetne zveze v Gosposki ulici na Travnik. Pokojnikovi prijatelji so nosili krsto in dvajset velikih vencev. V travniški cerkvi je opravil cerkvene obrede z zadušnico profesor Komjanc, ki je imel tudi pretresljiv nagovor. Dolga vrsta avtomobilov je nato spremljala mrtvaški voz na mestno pokopališče. Tu se je poslovil od Jureta v imenu prijateljev in znancev akademik Mermolja s prav prisrčnimi besedami.

Združeni pevski zbori so mu zapeli v zadnje slovo in cvetje je zasulo prezgodnji grob mladeniča, ki je veliko obetal.

Najbolj prizadeti mami gospe Jožici, sestri Daši in vsem sorodnikom izražajo vsi prijatelji in znanci globoko sočutje v trdni veri, da z zemeljsko smrtjo ni konec človekovega življenja in da bomo nekoč vsi spet vstali iz groba.

RODITELJSKI SESTANEK

Ravnateljstvo NIŽJE SREDNJE ŠOLE v GORICI, ul. Randaccio 10, sporoča, da bo v torek 16. februarja 1971 ob 18. uri v šolskih prostorih roditeljski sestanek.

Vabljeni so starši in njihovi namestniki.

Naši pogledi ■ Mladinska skupina ■ Naši pogledi

IMETI POGUM DO LASTNIH IDEJ

»V Mladinski skupini bomo zato morali imeti stalno izmenjavo misli na najširši podlagi. Zato vabimo k našim pogovorom vse tiste mlade, ki jim je pri srcu usoda zamejskih Slovencev in ki se z našimi načrti strinjajo, in tudi tiste, ki se sicer ne strinjajo, pa bi s svojimi kritičnimi pripombami lahko pripomogli k izoblikovanju naših pogledov.«

Iz izjave Mladinske skupine dne 14. aprila 1970.

Za novega človeka

Reklama za edinost in povezanost med tržaškimi Slovenci ni nikdar imela uspeha. Prav tako je danes malo tistih, ki tem rožnatim upom vidijo prihodnost. Zato se tokrat tudi ne mislim ustavljati na teh pokopanih upih, temveč prihajam na dan z željo po nečem, kar je danes edini plug za naš zamrzli teren: dialog.

Le pogledimo si, kako ga uresničujejo naše različno misleče glave! Vsak sedi v svoji trdnjavi in izmenjava misli, se bije po časopisih (vsak na svojem, seveda). In ko se srečajo stoje vedno na bojni nogi, kajti — saj se poznamo!!! Vsako srečanje je uradno pogajanje, vsako sodelovanje premirje. Naši pogovori — medsebojno serviranje nespremenljivih stališč.

Problem, ki zavira dialog, ni ne nov ne zapleten: treba je ideologiji predpostaviti človeka. Treba je vsakomur pustiti premisleke in dvome, boje, da naredimo pot osebnemu poglobljanju, kajti človek, ki je našel svojo resnico, ima dve možnosti: ali zaradi tega ogluši za vse, kar se giblje izven nje, ali pa mu le ona v svoji širini omogoča, da jo more uveljaviti povsod.

Človek, ki išče resnico, mora vedno ostati razpet v ozračju mišljenja in prestrezati vsak njen odsev.

Tla našega časa na tega novega človeka še niso pripravljena. Preimenovali so ga že za utopista, brezbarvneža ali neodločneža in ga izrinili (vr-gli) iz svoje srede, ker ni služil le svoji skupini, marveč vsem in kdor služi vsem, je za zaprt krog neproduktiven, izgublja energije, kjer ni treba, se zanima za stvari, ki se ga ne tičejo. Tega človeka odrivajo vse naše skupine, katerim je osnovni razlog krepitev sebe in do »zunanjih« ne čutijo dolžnosti.

Mladinska skupina računa na mladino zato, ker upa, da so mladi razumeli to napako. Nočemo razdirati skupin, ki so že izoblikovane, ampak jih vključiti vase in jih pomladiti.

Gre samo za to, da bi spoznali, da dialog ni kratenje sil in sterilno zaletavanje, ampak visoka dobrina, ki od človeka ne zahteva samo jasnosti idej in globokega poštenja, temveč še več. Že to, da se človek opredeli in deluje za svoj ideal, je veliko; kaj šele, da zna poleg tega delati tudi za zunanji cilj, katerega osrednji razlog je kvaliteta posameznika. Dialog je najodličnejša preizkušnja za človekovo trdnost, objektivnost in poštenje: prav zato se ga vsi boje začeti.

V svojem krogu se lahko krepimo in poglobljamo, a le soočenje bo pokazalo, kakšne so koredine našega prepričanja. ALENKA

POJAV MLADINSKIH GIBANJ

Ena izmed značilnosti druge polovice dvajsetega stoletja je uveljavljanje mladih generacij, uveljavljanje mladinskih skupin, celo posameznih mladincev. Tako se hote ali nehote ustvarja širši krog mladih z različnimi ideološkimi usmeritvami, h katerim je treba pridružiti tudi tiste ljudi, ki se z mladimi ujemaajo v dojemanju njihove pristne želje po preosnovah in po izboljšanju sveta in družbe. Razveseljivo

pa je dejstvo, da se te preosnove ne kažejo samo v željah in besedah, ampak tudi v dejanjih, ki so menda najboljši dokaz za pristnost hotenja. S tem pa nočem trditi, da se je mladina osvestila šele v zadnjih desetletjih, saj je znano, da je bila mladina v vseh dobah najbolj življenjski del vsake skupnosti. Hočem samo poudariti, da ta pojav danes zavzema vedno širši krog mladih ljudi in zato mladinska gibanja dobivajo vse večji družbeni pomen.

Zakaj je prišlo do takega upoštevanja mladih? Zaenkrat lahko kvečjemu ugotovljamo, kakšni in kateri so nagibi, ki pogojujejo mladince, da nastopajo jasno, javno in korenito v ocenjevanju družbenega reda, v oporekanju sedanega sistema in v zavračanju tistih zastaralih in preživelih političnih in ideoloških shem, ki so še vedno močno prisotne v večini svetovnih družbenih ureditev.

V kolikor je pri teh novih stremljenjih po drugačni ureditvi sveta, po novi družbi, po tako imenovanem boljšem svetu odstočno kakršnokoli oportunistično izrabljanje idealizma mladih, mislim, da nam je treba verjeti in nam zapupati in celo nam dati možnost, da javno povemo do kraja svoje poglede, kritike in programe in da tudi z dejanji pokažemo, kako bi rešili današnjo družbo, oz. svojo družbo, se pravi tudi nas same iz potrošniške omejenosti in zaprtosti.

Menda se prav tega zavedajo odgovorni ljudje na političnem, kulturnem in sploh družbenem področju in so zaradi tega pripravljene prisluhniti mladini in ji celo dajejo določeno težo pri načrtovanju dela, z eno besedo: jemljejo jo resno.

Zato je tudi pri italijanskih političnih strankah v zadnjih letih opaziti posebno pažnjo mladinski problematiki in mladinskim organizacijam. Mladini pa, ki je te težnje znala prav razumeti, pomenijo taki mladinski forumi prostor, kjer naj se srečuje s sebi enakimi, kjer naj izoblikuje svoje zahteve in svoje odnose. Bolj kot zaprte skupine ali klubi so te mladinske organizacije neka vrsta tribune, kamor se stekajo razne misli in nazori in se na podlagi teh različnih silnic izoblikuje skupna mladinska rezultanta, ki seveda največkrat ne sovпада ali vsaj ne popolnoma z ideologijami strank odnosno drugih ideoloških grupacij.

Mislim, da se tudi naša slovenska Mladinska skupina v Trstu postavlja v povsem enak odnos do tukajšnje politične stvarnosti in ji gre zato priznati pošteno družbeno angažiranje pri premagovanju tistih ovir, ki slej ko prej omejujejo naš družbeni in narodni razvoj. Zato bodo naša razmerja do političnih in kulturnih pa tudi do drugih aspektov našega javnega nastopa vedno kritična, vendar poštena, z eno samo željo: pomagati slovenskemu človeku naše etnične skupnosti, da se stalno osvešča, da zavestno sprejema samega sebe in svoje mesto v družbenem organizmu in da neprenehno rase v samostojno osebnost. Samo tako se bo

naš človek znal primerno in osebno upreti vsem tistim izmom, ki ga danes ponižujejo kot človeka, kot delavca in kot Slovenca. Tako se bo tudi otresel svoje že tradicionalne majhnosti, zaprtosti in omejenosti. Tako si bo kar nehote ustvaril ambient, ki bo vsekakor manj zatohel in pritlikav in neperspektiven, kot se nam kaže danes in ki nam ne daje tiste življenjske samozavesti, ki je skoraj nujna, če naj kot subjekt nastopamo na tem kvadratu evropske politične šahovnice. Igor

NAMEN MLADINSKE SKUPINE

V sodobni družbi opažamo vrsto najrazličnejši nazorov. Vsak človek si v življenju ustvari osebno mnenje in prepričanje, ki je predvsem sad lastnega izobraževanja in stremljenja po resnici. Potemtakem pa lahko zasledimo v vsakem prepričanju nekaj pozitivnega in dobrega, del resnice; nihče ni torej upravičen aprioristično zavračati mnenja, s katerim se ne strinja. Te pravice pa človek še posebno nima danes, ko zgodovina sama sili k skupni akciji celotnega človeštva, katere cilj je edinole sreča in blaginja vsakega posameznega člana človeške družbe.

Ne moremo se več zapreti v svet lastnih prepričanj, v njem vegetirati in se družiti le z enakomiselnimi tovariši; ne moremo več gledati na ostale kot na trdovratne nasprotnike, heretike ali čiste oportuniste, ki potvarjajo resnico za svoje lastne podle dobičkar-ske namene. Med nami je treba iskati stičnih točk, ki nas združijo, in na njih graditi, ne pa poudarjati točk, na katerih se razhajamo, in na njih načrtno rušiti.

Potreba po iskanju skupnih točk je privredla tudi do ustanovitve Mladinske skupine. In skupna točka, ki nas je združila, je bilo slovenstvo. To je vsaj tu na Tržaškem osnova, na kateri lahko začnemo in moramo graditi. Istočasno pa smo se namenili pozorno in kritično spremljati celotno slovensko politično situacijo pri nas in o njej stalno skupno razpravljati. Naš namen pa je v prvi vrsti soočati slovensko mladino z našo stvarnostjo in njenimi problemi, ji vlivati kritičnega duha in prepričanje, da lahko le skupen dialog premosti ovire, ki stojijo na poti do konstruktivne in skupne akcije.

Takemu skupnemu dialogu namreč ne sme botrovati prikrito stremljenje po uveljavljanju svojega, nezaupanje in frazarjenje, ki konkretno ne privedejo nikamor, pač pa le iskrenost, odprtost in volja po skupnem reševanju naših problemov. Danes pa je prav (in žal le) mladina tista, ki je zmožna govoriti odkrito, nezainteresirano in brez predsodkov; kajti nje ne pogojujejo ne zgodovina ne osebni interesi. In na tako mladino se obračamo; zato je diskusija pri nas odprta vsem najrazličnejšim zornim kotom in najširši izmenjavi mnenj. Želimo pa, da vsak spregovori le v svojem imenu in ne kot predstavnik neke politične stranke; le tako bomo ohranili pri nas prijateljsko ozračje in ustvarili duha resničnega dialoga.

Smo samostojna skupina, ki skuša prikazovati mnenja in poglede mladine glede na najrazličnejša vprašanja, ki se pojavljajo v našem življenju; v tej zvezi želi biti skupina »politična« le v kolikor razpravlja o zadevah in problemih, ki se tičejo nas vseh in za katere vsi čutimo, da terjajo skupno rešitev.

Peter

Tržaškega

Nekaj misli ob Prešernovi proslavi

Ob letošnji Prešernovi proslavi v Kulturnem domu je gotovo najbolj razveseljivo dejstvo, da sta jo letos že drugič pripravili dve slovenski ideološko različno usmerjeni krovni organizaciji. Taka pobuda nam daje upanje, da se bo naše kulturno življenje v istem duhu razvijalo in krepilo tudi v bodočnosti. Tako bomo tudi najlepše spoštovali Prešernov spomin, ki je v Uvodu h Krstu pri Savici obžaloval, da: »Slovenec že mori Slovenca, brata — kako strašna slepota je človeka.«

Že večkrat je bilo povdarjeno, da je Prešernova proslava slovenski kulturni praznik, ob katerem ugotavljamo naše dosežke na področju kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti. Nedeljska osrednja proslava nam je nudila tudi sliko nekaterih naših šibkih strani. Pokazala nam je npr., da si v 25 letih še nismo pridobili smisla za proporcije. Slišali smo neverjetno dolg niz Prešernovih poezij, ki so bile sicer zadovoljivo podane, so pa postopoma poslušalce utrjuje, zato je bila tudi pazljivost manjša. V tem pogledu organizatorji očitno niso poznali prave mere. Tudi najboljše hrane — naj si bo materialne ali duhovne — človek ne more sprejemati v neomejenih količinah. Mnogo bolj racionalno in s tem tudi učinkovito bi bilo recitiranje manjšega števila poezij, na katere bi recitatorja osredotočila vse svoje izrazne sile. Tako pa je bil njihov, povdarjam, hvale vreden in prizadeven napor preveč razpršen, tako da je že samo zaradi tega imel manjši učinek.

Mimogrede bi še omenil, da je za recitacijo važna razumljivost besedila. Poslušalcem nič ne pomaga še tako doživeto podajanje, če ne sliši, za kaj gre. Poslušalec ne more sprejemati s potrebno zbranostjo vse lepote verzov, če mora kar naprej napenjati ušesa, da bo kaj razumel. Nekaj poslušalec se je celo ojunčilo in jasno izrazil željo po glasnejši dikciji. Iz pogovorov z drugimi poslušavci vem, da je dotični tolmačil željo mnogih drugih.

NATEČAJI SPDT OB 25-LETNICI OBNOVITVE DRUŠTVA

Za praznovanje 25-letnice obnove Slovenkega planinskega društva v Trstu, ki bo maja meseca 1971, razpisuje odbor društva sledeče natečaje:

1. NATEČAJ ZA NAJDUHOVITEJSO KARIKATURO S PLANINSKIM MOTIVOM;
2. NATEČAJ DIAPOZITIVOV S POLJUBNO OBRAVNAVANO PLANINSKO TEMATIKO
3. NATEČAJ NAJLEPŠEGA FILMA Z IZKLJUČNO PLANINSKO TEMATIKO
4. LITERARNI NATEČAJ POEZIJE
5. MLADINSKI NATEČAJ ZA NAJLEPŠO RISBO S PLANINSKIMI MOTIVI

Natečajev se lahko udeležijo le člani slovenske manjšine v Italiji, s stalnim bivališčem v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Dela je treba predložiti v zaprti zalepki, na kateri mora biti napisano geslo. K tej zalepki (zaprti) sami pa naj bo poleg enakega gesla napisano tudi ime in naslov udeleženca natečaja.

Dela je treba predložiti najkasneje do sobote 3. aprila 1971 v Tržaški knjigarni.

Seznam nagrad bo društvo pravočasno objavilo v dnevnem tisku.

Branje spomenice, naslovljene predsedniku vlade, je bilo samo na sebi dobra zamisel. A tako neprizadevno in mestoma celo negotovo branje recitatorjev, po svoji zunanosti pretirano »demokratičnih«, je pravzaprav pomenilo minimiziranje važnosti tega dokumenta. Zdi se mi, da stavljam včasih pred prehude preizkušnje naše z vsem zadovoljno in potrpežljivo občinstvo.

Nekaj pripomb zasluži tudi »lepljenka«, ki so jo recitali štirje mladinci na openski Prešernovi proslavi. Tudi ta »lepljenka« je bila neverjetno dolga in utrudljiva, obenem pa ponesrečena. Iz komentarjev, dnevnih vesti in citatov Prešerna, iz katerih je bila lepljenka zlepjena, je bilo razumeti, da je že Prešeren obsodil ameriško intervencijo v Vietnamu in proces v Burgosu. V lepljenko je bila vključena tudi spomenica predsedniku vlade in je seveda v poplavi vsega ostalega zgubila vsak povdarek. Za čuda pa ni bilo v »lepljenki«, kljub njeni dolžini, nobene Prešernove izjave o delavskih nemirih v Ščečinu ali o procesih proti Judom v

Sovjetski zvezi. Verjetno bi bil — po ideološki usmerjenosti lepljenke — tudi Prešeren odobril sovjetsko okupacijo Češkoslovaške in izključitev Solženicina iz zveze sovjetskih pisateljev. Spričo mnogih — milo povedano — anomalij sovjetske zunanje politike in ravnanja s sovjetskimi izobraženci se mi vidi taka duhovna okostenelost zelo zaskrbljujoča. To tem bolj, ker tako duhovno negibnost kažejo mladi ljudje, ki nam s tem ne dajejo najboljših nad za bodočnost.

Predolg je bil nastop ansambla modernih instrumentov TAIMS, ki je čisto po nepotrebnem izvajal tudi popevko »La paloma«, ki vsaj na Prešernovi proslavi nima kaj iskati. U.V.

Novice po svetu

Socialno-demokratska stranka je imela kongres v Rimu, na katerem se je iz Enotne socialistične stranke spet preimenovala v Italijansko socialno-demokratsko stranko (PSDI).

Egipčani so vrgli v svet novo, doslej najuspešnejše geslo proti Izraelu: odprli bodo Sueški prekop, če Izraelci umaknejo svoje čete z vzhodnega brega prekopa. To zamisel so s simpatijo sprejeli v zahodnih državah, ki so zainteresirane na plovbi skozi prekop (kot npr. Italija), in nalletela je na ugoden odmev tudi pri ameriški vladi. Izraelci pravijo: »Ja, če bo prej sklenjena mirovna pogodba.«

Lepo dejanje do naših najmlajših

V torek prejšnjega tedna je lastnik daleč naokoli znane restavracije »Bela gospa« (Dama bianca) v devinskem portiču Vilko Metlikovec pripravil vsem gojencem občinskega otroškega vrtca iz Devina prijetno presenečenje. Vsi malčki — bilo jih je kakih 60 — učno in strežno osebje so bili njegovi gostje na kosilu v restavraciji, ki je bila za to prilžnost zanje vsa rezervirana.

Po kosilu, ki je potekalo v najlepšem redu in v vselem razpoloženju, je vsak otrok prejel še posebno darilo.

Za lepo in plemenito dejanje se je g. Metlikovcu toplo zahvalil devinsko-nabrežinski župan dr. Legiša, ki se je skupno z devinskim dekanom msgr. Kretičem ob tej priložnosti nekaj časa zdržal v družbi naših najmlajših.

Šempolaj:

O BIVŠEM ŠOLSKEM POSLOPJU

Dnevni in periodični slovenski tisk je pred kratkim načel vprašanje bivše osnovne šole in bivšega otroškega vrtca v Šempolaju. V tisku smo brali, da bi to staro poslopje moralo služiti »političnim, prosvetnim in športnim potrebam« vaše skupnosti, spet drugod pa je prišla do izraza želja, naj bi to poslopje bilo oddano v najem šempolajski župniji, in sicer za potrebe vzgojnega in izobraževalnega dela.

Zdi se nam, da je vse, kar je bilo v tej zvezi napisano, v bistvu zdravo, in da bo občinska uprava, ki je dejansko lastnik stavbe, čimprej našla primerno rešitev.

Kot je bilo pojasnjeno na zadnji seji občinskega sveta, pa je treba najprej urediti zemeljknižno stanje, kajti občina še ni vknjižena na stavbo, ker je ta še vedno vknjižena na ime nekdanje »Šolske občine Šempolaj«, ki pa je bila ukinjena z nekim zakonskim odlokom iz leta 1924 in katere imovina je postala po tem odloku last občine.

Nabrežina:

PRIPRAVLJAJO SE SPREMEMBE REGULACIJSKEGA NAČRTA

Na zadnji seji občinskega sveta, ki je bila v petek, 5. t.m., so svetovavci soglasno odobrili županov predlog, naj se skupini urbanistov poveri naloga, da pripravijo osnutek sprememb obstoječega urbanističnega načrta. Skupino urbanistov sestavljajo prof. arh. Semerani, arh. Jagodić in arh. Celli. Svet je prav tako soglasno sprejel županov predlog, naj pri tem delu sodelujejo še po en sociolog, ekonomist in agronom, ki bodo imenovani kasneje.

V KRATKEM ZAČETEK GRADNJE TELOVADNICE

V soboto prejšnjega tedna je župan dr. Legiša podpisal pogodbo s podjetjem ing. Giacomellija iz Trsta, ki je prevzelo gradnjo nove telovadnice v Nabrežini. Novi športni objekt bo stal skupno 50 milijonov lir, ki jih bo občina poravnala največ s posojilom pri Tržaški hranilnici (40 milijonov), delno pa z deželnim prispevkom.

NAŠE SOŽALJE

Prof. Nori Jankovič iz Trsta, njeni družini in vsem sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje ob prezgodnji in nenadni smrti dragega očeta Pavla Jankoviča, priznanega glasbenika in glasbenega pedagoga.

G. Francu Brusu, uslužbencu tiskarne Graphis, je umrla mati. Gospodu Brusu, ki požrtvovalno pomaga pri tiskanju in odpremljanju našega lista, izrekamo globoko občuteno sožalje.

Družini Grgič v Bazovici izražamo naše sočutje in sožalje ob bridki izgubi hčerke Dore.

Uredništvo in uprava

POIMENOVANJE ŠOLE

Prišlo je v splošno navado, da se šole poimenujejo po velikih kulturnih možeh. V prvi vrsti pridejo imena v poštev za srednje šole. Po Tržaškem nosijo že skoro vse slovenske šole imena po naših kulturnih ustvarjalcih.

Tudi v Gorici so se profesorski zbori posameznih naših srednjih šol odločili, da izberejo svojim šolam kako ustrezno ime.

Tako je na svoji zadnji redni seji sklenil tudi profesorski zbor gimnazije - liceja, ki je za to šolo soglasno izbral ime Primoža Trubarja, prvega izdajatelja slovenske tiskane knjige in utemeljitelja naše književnosti.

Ime je vsekakor posrečeno izbrano.

Tudi profesorski zbor slovenskega učiteljskega je sprejel za svojo šolo ime, in sicer ime Simona Gregorčiča

Štmaver

PAZNIK SV. VALENTINA

Kmalu bomo praznovali god svetega Valentina, »prvega pomladina«. Na vsakih toliko let pade dan svetega Valentina na nedeljo. Zadnjič se je to zgodilo pred desetimi leti. Letos bo zopet v nedeljo 14. februarja in takrat bo pri nas tudi farni praznik, opasilo (ali »šagra«).

Kakor vsako leto bo tudi letos poskrbljeno za dobro postrežbo gostov in izletnikov, ki tako radi obiskujejo za Valentinovo naše sončne bregove in zaselke. Letos je novo to, da stare gostilne »pri Grgarcu« ni več. Zato pa so pri Klanjščekovi gostilni uredili več prostora tudi zunaj okrog hiše. Pri cerkvi bodo točile dobro kapljico tudi osmice. Samo, da bi bilo lepo vreme!

Novo je pa tudi to, da se bodo meščani in drugi gostje lahko pripeljali k nam po že dobro urejenih cestah. Asfaltirana je tudi vijugasta cesta po Križniku, ki veže vse ostale poti. Razširjena je tudi cesta, ki pelje izpod župnišča počez skozi vas do vojaške ceste na Sabotin. Za ta kos ceste so potrebovali največ časa in imeli menda tudi največ stroškov. Kljub vsemu pa je cesta dokončana, v veliko zadovoljstvo vseh domačinov.

Mestna uprava, ki je že dvakrat poslala svoje zastopnike k nam na razgovore, je upoštevala želje posestnikov. Ob dvoriščih je cesta nekoliko ožja, tudi oni kos hišne stavbe je ostal na mestu, ker so dognali, da ima trdno podlago. Od celotne cestne dolžine manjka za asfaltiranje samo kakih tristo metrov prav med omenjenimi dvorišči in stavbo.

Občinski jubilej in gibanje prebivalstva v Števerjanu

Števerjanska občina obhaja letos dvajsetletnico svoje obnove. Števerjan je imel že v stari državi pred prvo svetovno vojno svoje županstvo. Leta 1927 so ga pa fašistične oblasti priključile županstvu v Kojskem. Takšna upravna razdelitev je ostala v veljavi do 3. januarja 1951. Letos je torej minilo že dvajset let od tega občinskega jubileja, za katerega se je pa malokdo spomnil razen »Števerjanskega vestnika«.

V zadnjih dvajsetih letih so občini načelovali štirje župani. Najprej eno leto in pol Rudolf Marassi; za njim eno leto Ivan Ciglič, nato pa več kot deset let častitljivi možak Hermenegild Podveršič. Sedanji župan Stanislav Klanjšček pa vodi občino od 10. julija 1965.

V vseh teh letih je Števerjan spremenil

Med razpravo o občinskem proračunu na ponedeljkovi seji je prišlo tudi do važnih načelnih izjav, ki se tičejo slovenske etnične skupnosti. Med bilančno razpravo so namreč nekatere skupine vložile pismene zahteve in resolucije za izboljšanje ali pravilnejšo usmeritev občinske uprave. Vseh resolucij je bilo enajst. Predstavniki vseh skupin leve sredine so se končno sporazumeli za enotno besedilo resolucije, o kateri so potem svetovalci glasovali ločeno po odstavkih.

Za prvi del, ki se tiče občinskega proračuna, je glasovalo 22 svetovalcev leve sredine. Za drugi del, ki govori tudi o delavski zaščiti, so dali svoje glasove tudi komunisti in socialni proletarci, proti pa so bili miškovci, z zdravnikom Fonzarjem vred, in tudi liberalci. V tem delu je vsebovana tudi izjava o slovenski manjšini. Resolucija pravi: »Ponovno se naglaša trdna volja za nadaljevanje spoštljivega in lojalnega sodelovanja s slovensko manjšino ob priznavanju upravičenih zahtev, ki se morajo čimprej udeležiti z demokratičnim posvetovanjem in sodelovanjem manjšine, kakor je bilo izglasovano že v prejšnjem občinskem svetu.«

To izjavo sprejema vsa slovenska javnost z velikim zadoščenjem in upa, da se bo kmalu začela uresničevati dejansko in brez osebno-nostnih gledanj.

— o —

KAJ BOJO REKLI LJUDJE

To je naslov Nušičeve šaloigre, ki jo je uprizorilo Slovensko gledališče iz Trsta dvakrat, predzadnje nedeljo in naslednji torek zvečer, v Prosv. dvorani v Gorici. Vsakokrat je bila dvorana popolnoma natlačena. Pri zadnji predstavi je moralo skoro sto ljudi oditi, ker niso več dobili prostora. Zato bi bilo morda umestno, da bi igro še enkrat ponovili v večji dvorani in na večjem odru.

Duhovita igra kaže dosti humorističnih zapletov in satiričnih puščic, naperjenih proti tedanji in sedanji družbi, ki se tako rada vmešava v zasebne družinske razmere. Pod pritiskom javnega mnenja in »Kaj bodo rekli ljudje« se rušita družinska sloga in sreča posameznih ljudi. Poleg satiričnega vzdušja ima igra tudi globok etični prizvok. Oboje so

skoro vse svoje zunanje lice. Od cest preko vodnih napeljav, novih javnih zgradb do električnih napeljav. Občinski možje vseh struj in prepričanj so se vedno potrudili za blagor občanov. V složnem delu se bodo, ko bodo zginile vsakršne osebnostne razlike, gotovo še bolj zavzeli, da se izvedejo še novi načrti v prid prebivalstva.

Število tega pa le polagoma narašča. Lansko leto se je rodilo trinajst novih občanov, in sicer sedem fantičev in šest deklic. Smrt je pa pobrala šest moških in štiri ženske. Skupno število vseh občanov in občank je znašalo lansko leto ob koncu decembra 808 ljudi.

Zapisa je tudi vredno, da je ostalo doma od trinajstih novih števerjanskih družin kar osem.

Iz Goriške

Goriški občinski svet o manjšini

tržaški igralci izpričali z živo igralsko prizadevnostjo.

Najbolj se je v svojo vlogo vživel Jožko Lukeš, ki se kot zmedeni družinski oče vda-ja strašilu »Kaj bojo rekli ljudje«. Njegovo humoristično podobo smo uživali tudi kot etičen lik. Tudi vsi drugi nastopajoči so, čeprav tu pa tam nekoliko preveč operetno, podali Nušičevo nelahko komedijo po avtorjevi zamisli. Tudi scenografsko in režijsko je bilo delo na lepi višini, v kolikor ni oviral igre premajhen oder.

Vrh

USPEH NAŠIH MATER

Pogumni nastop naših mater in žena za to, da bi prišla na našo šolo še tretja učna moč, je imel kar zadovoljiv uspeh.

Občinska uprava v Sovodnjah je že prej poskrbela za potreben prostor, tako da se ne bi mogla šolska oblast izgovarjati, da ni učilnic. V ponedeljek so bile predstavnice mater šoloobveznih otrok zopet na goriškem šolskem skrbništvu. Tam so jih obvestili, da bo v nekaj dneh nastavljen še tretji učitelj. Svoje mesto da bo zasedel že 10. februarja.

V naglici in morda v jezni zadregi so pa materam povedali, da je ta rešitev le začasna in se bo za prihodnje šolsko leto videlo, kako bo. Vsa naša javnost in vsi vrhovski starši pa mislimo, da ne bo smelo biti nič drugače. Šoloobveznih otrok bo še več.

Vendar pa se vsi starši z Vrha zahvaljujejo šolskim oblastem, občini in vsem, ki so si prizadevali, da se tudi na Vrhu naša šola lahko uspešno razvija. Pričakujejo tudi, da se bodo kmalu končala popravila pri šolskem poslopu.

Štandrež

LJUDSKO IN PROSVETNO GIBANJE

Staro štandreško središče od Pilošč do Malih roj je še ohranilo duha in sliko nekdanjega Štandreža. Krog tega domačijskega središča se pa vedno bolj zožuje, ker ga od vseh strani obdajajo nove moderne naselbine s povečini priseljenim prebivalstvom.

Tudi naravno prebivalstvo se počasi, a skoro stalno krči. Lansko leto se je rodilo 19 otrok, umrlo pa je 23 soobčanov. Porok je bilo tudi samo sedem.

Število domačega prebivalstva torej nazi-začuje, z veseljem pa moramo zapisati, da prosvetno življenje napreduje. Dramska skupina prosvetnega društva »Štandrež« je v kratkem času nastopila kar trikrat. Prejšnjo nedeljo je igrala v župnijski dvorani v Štandrežu Gogoljevo veseloigro »Ženitev«, v soboto pa jo je ponovila v doberdopski župnijski dvorani. Zadnje nedeljo v januarju je uprizorila v Katoliškem domu v Gorici Čehovo veseloigro »Medved« in burko »Snubač«. Štandrežski igralci si pridobivajo vedno boljši sloves.

Pravtako kaže živahno delavnost tudi drugo štandreško prosvetno društvo »Oton Župančič«. V soboto je imelo »Prešernovo proslavo« s predavanjem, diapozitivi.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

pripoveduje Stane Raztresen

V nedeljo, 14. l. m. ob 16. uri v Župnijski dvorani v ŠTANDREŽU

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Revija „Prostor in čas“

Sele v božičnem času nas je razveselila zadnja številka revije »Prostor in čas« za leto 1970, 9. in 10. To je namreč kvalitetno daleč najboljše osrednja slovenska kulturna revija, vendar je njeno izhajanje iz finančnih razlogov ogroženo, ker ne dobiva dovolj podpore iz kulturnega sklada, kot je pojasnjeno v enem izmed obvestil uredništva.

Na uvodnem mestu prinaša nova številka članek Lojzeta Ude »Petdesetletnica koroškega plebiscita«. Lojze Ude je znan kot strokovnjak za slovenska narodnostna vprašanja in si je ustvaril ime v tem pogledu že s svojim publicističnim delom pred drugo svetovno vojno v okvirju takratnega Slovenskega društva v Ljubljani. Sledi ciklus zelo lepih pesmi Ervina Fritza pod skupnim naslovom »Pogovori z mamo«. Lepe so ne le vsebinsko, ampak tudi jezikovno. Tudi pesmi Cvetka Zagorskega »Inferno« so vsebinsko globoke in jezikovno melodiozne, medtem ko so pesmi Darka Komaca z naslovom »Izkoreninjenje« abstraktne in težko razumljive, intelektualistične. Pristrčno ljubezenska je pesem Anči Janežič »Barvaste kroglice«, »Blues« pa nežna. Pesmi sta prispevala še Edelman Jurinčič in Tomaž Ložar, ki pa je napisal izvornike v angleščini ter so bili objavljeni v antologiji modernih kanadskih pesnikov. Njegove pesmi preveva romantično, a neretorično občutje ter se takoj priljubijo bravcu. Med proznimi leposlovnimi prispevki se odlikujejo »Popotni utrinki« Borisa Pahorja, ki so zmes potopisa, spominov in razmišljanj, zlasti o narodnem vprašanju. Pripovedno prozo so prispevali še Breda Smolnikar s »Črticami«, Božidar Bagoda z novelama »Dvoje srečanj«, o čudnih duhovnikih in samostanskih bratih, ter Janez Strehovec z novelo »Moja mala sestra«, o ljubezenski zablodi med bratom in sestro.

Med esei je omeniti predvsem izredno zanimiv prispevek znanega slovenista Rudolfa Kolariča »Pokristjanjevanje Slovencev v novi luči«. V njem polemizira z zgodovinarjem Bogom Grafenauerjem, ki se preveč drži nemških tez o pokristjanjenju Slovencev iz Salzburga. Kolarič navaža dokaze, da so prihajali misijonarji med Slovence najprej in predvsem iz Ogleja, to je iz tedanje Aquileje, nato iz Grčije in šele na tretjem mestu so bili misijonarji iz Salzburga. Po mnenju profesorja Rudolfa Kolariča — in za to svojo tezo navaža prepričljive dokaze — so bili Slovenci in tudi Moravci pokristjanjeni že

dolgo pred prihodom Cirila in Metoda, morda je prišlo k njim že arijansko krščanstvo.

Ciril in Metod sta prišla med nje v prvi vrsti s politično nalogo, da bi namreč zajezila — na prošnjo kneza Rastislava — cerkveno-politične vplive z zahoda in da bi uvedla v bogoslužje slovenski jezik, ki je bil ljudstvu bolj razumljiv. Tudi freišinški rokopisi so torej mogli nastati le nekje na zahodu, v območju oglejskega misijonskega delovanja. Kolaričev esej je nov prispevek k raziskavam, ki s presenetljivimi rezultati zavračajo dosedanje romantične, površne in nekritične trditve o rani zgodovini Slovencev.

Zanimiv, a ne dosledno logičen je tudi članek Albina Šivica »Narodna in vseljidska obramba« ter esej Hrvata Vlada Gotovca »O nacionalizmu in reformi«. Veliko je knjižnih ocen, polemičnih člankov in drugih aktualnosti.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

BRANISLAV NUŠIČ

KAJ BOJO REKI LJUDJE

igra v štirih dejanjih

V soboto, 13. t. m. - ob 20.30

v nedeljo, 14. t. m. ob 18 uri (Abonma okoliški)

Druga številka „Literarnih vaj“

Malo pred božičem je izšla druga številka dijaškega mesečnika »Literarne vaje«. Naslovno stran krasi lep linorez z motivom golega drevesa, z naslovom »Jesen«. Izdelal ga je Vasilij Starc. Tudi med teksti v notranjosti so raztreseni linorezi, po večini polni občutja in pristrčnosti, intimnega doživetja, kot na primer »Tihozitje« Adrijana Obersnela, »Mavhinska cesta« Franka Krmeca, »Jaslice« Julijane Hrovatin, »Kraška hiša« Adrijana Kralja, »Stara vas« Ive Abram in drugi. Po njih sklepa bravec, da imajo naši dijaki v nižji srednji šoli prav dobro likovno vzgojo.

Na uvodnem mestu je objavljen — kar zadeva literarne prispevke — kratek spis Ane Koncilija iz prvega klasičnega liceja z naslovom »Nocoj«. V njem je v obliki večernega razmišljanja osamljenega dekleta izraženo domotožje, občutek zapuščenosti in podzavestno hrepenenje po ljubezni, po bližini drugega, ljubečega človeka, ki bi pregnal iz njene duše strah pred

KULTURNO SODELOVANJE

Zelo bogata goriška semeniška knjižnica hrani veliko število dragocenih izdaj in rokopisov, ki so prišli na svetlo še pred XV. stoletjem. Med temi je dosti znanstvenih razprav v rokopisih in v knjižnih izdajah tudi naših pisateljev.

Nedavno so našli v knjižnici Vorenčev latinsko-slovenski slovar iz leta 1710. Do srede prejšnjega stoletja so ga hranili v župnišču na Otaležu pri Cerknem, kjer je bil Vorenc dušni pastir. Od tam so ga pred več kot sto leti prenesli v goriško bogoslovno knjižnico.

Za ta redki in dragoceni slovar se je zanimal tudi Inštitut za slovenski jezik pri Slovenski akademiji znanosti v Ljubljani. Na prošnjo SAZU je goriški nadškof Cocolin z velikim razumevanjem poskrbel za fotokopiranje slovarja, ki bo omogočilo nadaljnje jezikoslovno raziskovanje o delu malo znane slovenskega znanstvenika.

Tu naj pripomnimo, da si je za semeniško knjižnico pridobil ogromnih zaslug nekdanji profesor in pozneje škof Srebrnič, nekdanji semeniški vodja Rutar, ki je knjižnico med prvo vojno rešil, in msgr. Spessot, ki jo je pet in trideset let vodil. Biblioteko, ki šteje nad 60 tisoč zvezkov in ki je potrebna popolne preureditve, vodi zdaj msgr. Ettore Fabbro.

„Sodobnost“ v novem letu

Prva letošnja številka revije »Sodobnost«, ki jo urejuje uredniški odbor, v katerem so Janko Kos, Vlado Vodopivec in Ciril Zobec, prinaša kot uvodnik članek Vasje Predana v spomin igravca Staneta Severja.

Janko Jerš in Gorazd Kušej pišeta o slovenskih političnih problemih s pogledom nazaj in naprej, objavljena pa je tudi Izjava predstavnikov primorskih revij o proslavi koroškega plebiscita. Ciril Zobec je objavil nekaj pesmi iz ciklusa »Ljubezenske in druge pesmi o smrti«, prežete z otožnostjo; s pesmimi pa sodelujeta tudi Nataša Kastelic, ki piše moderne, nežne, lepe pesmi, polne melodije, in Nevin Birša, v čigar pesmih je dramatična ihta in težnja po izvinnosti. Andrej Hieng je prispeval odlomek iz romana »Orfeum«, ki se odlikuje po literarni kulturi, a je vsebinsko nekam pra-

zen, larpurlartističen, mazel: bravca utruja iskanje smisla v njegovi izumetničeni fantastični vsebini. Vlado Vodopivec je objavil esej »Moč in nemoč dialoga« s filozofsko vsebino, Janko Kos pa esej »Slovenska kultura in moderna civilizacija«, v katerem pa pod obetajočim naslovom razpravlja samo o literaturi in Cankarju. Pesimizem preveva novelo Toneta Partljiča »Kako je učitelj preživel novembrsko nedeljo in izpadel iz kombinacije«. Marijan Kramberger pa je zastopan z esejem »Kako eksistira slovenska književnost«. Marijan Tršar je napisal članek »Petindvajset let slovenske grafike«. V prevodu je objavljena razprava nemškega fizika Wernerja Heisenberga »Pozitivizem, metafizika in religija«. Na koncu nasledimo razne ocene in poročila o kulturnih dogodkih ter »Slečene misli« Žarka Petana.

osamljenostjo. Gre za dober spis, ki da zaslužit talent, vendar nas izkušnja uči, da velika večina takih mladih literarnih talentov s časom zakrni. Zakaj se to zgodi, bi bilo vredno razmišljanja. V tem je razlog, da še vedno nimamo na Tržaškem močnejše mlade pisateljske generacije, kljub temu, da so bile »Literarne vaje« vseh dvajset let in več svojega izhajanja pravi zlati rudnik mladih literarnih talentov. Dobre prispevke v pripovedni prozi — seveda z vsemi začetniškimi napakami, zlasti kar zadeva premajhno življenjsko izkušnjo in pomanjkljivo psihološko utemeljitev dogajanja, so prispevali tudi Melita Valli s spisom »Teta Lizeta«, Evelina Jeza, ki je prispevala novelo »Maja«, pripovedovano v živahnem slogu, Igo Radovič z »Jesensko impresijo« z lovskim motivom, Ana Babič s spisom »Morje — prizorišče veselih dni«, Ticijana Purger s »Pismom Lavrenciji« in še drugi. Boris Pangerc pa je objavil kratek ciklus pesmi pod naslovom »Favillae«, v katerih najdemo dobre verze in tu pa tam izviren miselni utrinek, pa tudi še polno neizčiščenega miselnega vrenja in svetobolja. Tudi jezik je še premalo osebno in pesniški. Kljub temu imamo vtis, da bomo dobili s časom v Pangercu kvalitetnega mladega pisatelja in pesnika, če bo vztrajal in se ne bo zadovoljil s prvimi pohvalami, kar se je na žalost zgodilo že s tolikimi mladimi našimi literati. Walter Godina pa je prispeval kratko, preprosto, a pristrčno napisano pesmico »Božična«.

Tudi letos zabava mlade bravce rubrika »Strta srca«. V rubriki »Kulturne novice« piše prof. Martin Jevnikar o slovenskem prevodu Hernandezovega epa »Martín Fierro«, prof. Janko Jež o smrti slavista Bruna Meriggija in objavljen je tudi govor prof. dr. Kacina s Slovaške proslave dne 29. novembra. Barbara Rosner pa je napisala oceno uprizoritve komedije »Jeppe s hriba« in »Pogovor z Danilom Turkom«. Tako za gledališke ocene kot za intervjuve kaže izredno sposobnost in inteligenco.

Sodobno kmetijstvo

Urejanje kmetijskih površin v tržaški okolici in regulacijski načrt

(Konec)

Vzhodno kraško področje med Trebčami in Bazovico

Področje med Trebčami in Bazovico s svojim ekstenzivnim kmetovanjem in v okviru neperspektivnosti ohranjanja takšnih oblik tudi v prihodnosti, ne bo moglo ohraniti svoje kmetijske namembnosti brez temeljitejših sprememb v proizvodni strukturi. Prvestveno gre torej za spremembe v proizvodni intenzivnosti in obsegu, ne pa za spreminjanje lastniške strukture, ki bi tudi tukaj ne prineslo zaželenih uspehov. Realna je postavitev velikega združnega hleva, ki bi prevzel govedo celotnega območja. Združni hlev je že dolgo v središču pozornosti živinorejcev tega področja, posebno odkar je združni hlev v Praprotnu stopil v fazo realizacije in odkar je začela delovati Pokrajinska zveza rejcev, ki bo prav gotovo prispevala k hitrejšim in učinkovitejšim spremembam na tem področju kmetijske dejavnosti. In to ob nespremenjeni lastniški strukturi. Združitve zemljišč v večji kompleks bi prišla v poštev le v neposredni bližini združnega hleva. Sicer pa velja poudariti, da je srednja velikost posameznih travnikov v tem predelu za naše razmere nadpovprečna. Večja zaokrožena površina pa ne bi bistveno vplivala na krajinske značilnosti področja. Površine, ki bi jih v regulacijskem načrtu namenili takšni dejavnosti, so predvsem tiste severno od pokrajinske ceste in deloma tudi severno od trbiške ceste. Gradnje naj bi na

takšnih kmetijskih površinah, ki pa jih je treba na novo določiti, bile omejene le na združne objekte in pa na objekte posameznikov, ki pa naj bi presežali določeno mero, o čemer pa naj bi imelo pristojnost Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo. Glede na tranje kmetijske dopolnilne dejavnosti za to področje lahko navedemo jahalni šport, kar pa velja tako za združne kot individualne pobude. Možne so pa še druge oblike kmečkega turizma, ki jih na tem mestu ne moremo poslej omenjati.

Za razvijanje cvetličarstva in vrtnarstva pa sodimo, da bo to nedvomno možno in pa zaradi sprostite delovne sile, ki bo sledila ustanovitvi združnega hleva tudi zaželeno. Kar pa v določeni meri tradicionalno kmetovanje ne bo tako hitro izumrlo (niti ga nočemo s silo odpraviti) naj bi tudi na zahodnem kraškem področju za kmetijske objekte v okviru novih gradbenih področij

določili poseben indeks. Ob upoštevanju zahtev po ohranitvi strukture zaselkov ki se kaže v koncentraciji gradbenih objektov, pa naj urbanistično načrtovanje na novih gradbenih področjih težilo k formiranju takšnih struktur, ki bodo ustrezale načelu koncentracije.

Zaključki

Reševanje urbanistične problematike v kraškem predelu tržaške občine naj bo tako glede na ohranitev in zaščito kraških značilnosti kot tudi ob upoštevanju določenih strukturnih posebnosti kmetijstva tega področja, prožno in nikakor ne shematično kot doslej. Kmetijstvo ni več izoliran fenomen. Upamo, da bo pričujoča analiza prispevala k širšemu reševanju problemov tega področja. Kot izhodišče in vodilo naj služi ugotovitev, da je tudi v urbaniziranih predelih in to brez radikalnejših posegov v lastniško strukturo s pomočjo združništva in smotrni oblik medobratnega sodelovanja, mogoče kmetijstvo celo okrepiti in ga ohraniti živo in trdno. S tem ja bo dana tudi trdnejša podlaga za ohranitev in varstvo kraških značilnosti.

Vladimir Vremec

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

ODBOJKA

MOŠKA B LIGA

SCAIOLA - BOR 1:3 (9:15, 15:4, 15:9, 15:5)

Tudi brez Plesničarja in Starca so Borovi fantje odnesli iz Mantove obe točki. Še neogreti so plavi kmalu zgubili prvi set, blok ni deloval, podaje so bile povprečne, napad pa netočen.

Prav slabo izgubljeni niz pa je Tržačanom pri-

pomogel, da so se zbrali ter s Sergijem Veljakom in dobrim Fučko spravili v težavo nasprotno obrambo. Igra je bila odslej nezanimiva, saj je bila razlika med ekipama prevelika. Domačini so se le skušali čim bolj braniti in že osvojen set je za njih prevelik uspeh. Borovci so torej krepko na drugem mestu lestvice in prepričani smo, da bodo to odlično uvrstitev ohranili do konca.

MOŠKA C LIGA

KRAS - LIBERTAS PADOVA 1:3 (10:15, 15:7, 4:15, 8:15)

Libertas iz Padove je tudi v povratni tekmi zmagala in s tem dokazala, da upravičeno meri na osvojitve prvega mesta. Kras je zaigral zelo dobro in priča smo bili izredni igri na obeh straneh mreže, ki je bila vredna tudi višje lige. Kras je v začetku krepko povedel in pri stanju 10:5 smo že mislili, da bodo Zgoničani pripravili veliko presenečenje. Tedaj pa so se gostje zbrali, naši pa nekoliko popustili ter tako zapravili niz.

V drugem delu igre so rdeči dali vse od sebe in dovolili gostom, da so zbrali le sedem točk. To pa je naše tako izčrpalo, da so se proti odličnim nasprotnikom lahko potem le še častno borili brez vsakega upa na osvojitve točk. Priznati pa moramo, da je Kras še enkrat dokazal, da je ena boljših ekip te lige in da se mu torej ni bati za obstanek.

ŽENSKA B LIGA

COMA CABASSI - ZARJA 3:0 (15:7, 15:6, 15:5)

Proti prvim na lestvici se je Zarja v soboto odlično branila in odigrala eno svojih najboljših tekem. Nasprotnik pa se je predstavil kot zelo vigrana ekipa, z dobrimi posameznicami, ki vse tolčejo, ter z odlično Bolgarko Čakarovo, ki je gledalcem prikazala nekaj res vrhunskih akcij. Bazovke so dale vse od sebe in ko so včasih blokirale močno tolčene žoge, je že Čakarova presenetila našo obrambo z umno plasiranimi žogami.

Zarjanke se bodo morale torej še naprej boriti za obstanek in bojimo se, da nas bo letos zapustila prav ena naših ekip t.j. Sokol ali Zarja, ki bi nazadovala v C ligo.

(Nadalj. na 8. strani)

Š pridelovanju špinače

Špinača je tudi pri nas zelo razširjena povrtnina. Ker je zelo bogata na beljakovinah, rudninskih soleh (železo, fosfor, magnezij, kalij itd.), jo ljudje cenijo.

VRSTE ŠPINAČE

Špinača uspeva najbolje v zmernem podnebju, vendar je znana po tem, da prenese tudi zelo nizke temperature. Prav zato velja za eno najbolj hvaležnih zimskih rastlin. V Italiji pridelujejo več vrst špinače. Razlikujemo spomladansko špinačo (npr. Dominant, Fortune, Principessa Giuliana in druge), poletno špinačo (Danski kralj, Bloomsdale DG itd.) in pa jesensko špinačo, ki jo pobiramo pozimi (Mostruoso di Vitrotly, Viking itd.). Po hranilni vrednosti in kakovosti ter okusu so najboljše spomladanske in poletne vrste.

KJE USPEVA?

Špinača uspeva v srednje rahli zemlji, ki naj bo bogato založena z organskimi snovmi (hlevski gnoj) in dušikom. Tega nujno rabi za svojo rast, ne smemo pa z njim pretirati, ker pospešuje nastanek oksalne kisline, ker pospešuje nastanek oksalne kisline, ki povzroča razne motnje, posebno pri dojenčkih. Kislost zemlje (PH) ne sme biti pod 6,5. Pomanjkanje apnenca zemlji ovira razvoj listov.

GNOJENJE

V splošnem velja tudi tu pravilo, »ravnotežje v obilju«. Če gnojimo s hlevskim gnojem, potem je bolje, da ga podorjemo rastlini pred špinačo. Priporočljivo je pri uporabi rudninskih gnojil razmerje NPK 3:1:3, t.j.

približno 6 stotov amonijevega nitrata, 3 stoti superfosfata in 3 stoti kalijevega sulfata na hektar. Amonijev sulfat in sečnina nista priporočljivi Forsforma in kalijeva gnojila trosimo pri pripravi tal. Dušika dajemo ob pripravi tal bolj malo, več pa, ko špinača raste. Navadno gnojimo z dušikom vsakih 15 do 20 dni in to približno 1 stot amonijevega nitrata na hektar.

SETEV

V vrtovih sadimo navadno z roko. Na 100 kvadratnih metrov grede potrosimo približno 500 gramov semena. Špinača vzkali približno po 8 - 20. dneh.

Špinačo je treba redčiti, večkrat tudi okopavati in pa zalivati. Redčimo, če je špinača pregosta in ko se rastlinice medsebojno izpodrivajo. Okopavanje pride v poštev bolj pri spomladanski špinači kot pa pri jesensko-zimski. Odstranjevanje in zatiranje plevela je tudi naloga, ki je ne smemo zane-marjati. Zalivamo pa pogosto in izdatno, predvsem da bi se rastline hitro in bujno razvijale in ne šle v seme.

ŽETEV

Žanjemo ročno v svežih jutranjih ali večernih urah, pri čemer odtrgamo zunanje liste, notranje pa pustimo za drugič. Navadno nam daje špinača 4 do 5 pridelkov. Pridelke jesensko-zimske špinače doseže približno 150 stotov na hektar, spomladansko-poletne pa od 200 do 250 stotov. Poletna špinača ne daje tako visokega pridelka. Pred prevozom na trg moramo špinačo očistiti gnilih in poškodovanih listov ter jo oprati.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 14. februarja, ob: 8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša; 9.45 Glasba za harfo; 10.15 Poslušali boste; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Hči Črnega gusarja«. Sedmi in zadnji del; 11.35 Ringaraja za naše malčke; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.30 Z. Skowronski: »Rojena pod srečno zvezdo«. Komedija, Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira J. Babič; 17.30 Revija zborovskega petja; Miniaturni koncert; 18.45 Bednarik: »Pratika«; 19.00 Lahka glasba; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Filmska glasba; 20.00 Sport; 20.30 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti; 21.00 Semeni plošč; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.20 Zabavna glasba.

• PONEDELJEK, 15. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.10 Kalanova: Pomenek s poslušavkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Obletnica meseca »F. S. Finžgar, ob stoletnici rojstva«, priprav. Peterlin - Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Radio za šole (za srednje šole); 18.50 Deželni skladatelj; 19.10 »Odvetničnik za vsakogar«; 19.15 Zbor »E. Grion«; 19.35 Revija glasbil; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Glasbene razglednice; 21.00 Romani, ki so vplivali na zgodovino; 21.20 Romantične melodije; 21.50 Slovenski solisti. Pianist Marijan Pajdiga, Petrič: Preludij; Kogoj: Dolce e tranquillo; Kozina: Divertimento; 22.05 Zabavna glasba.

• TOREK, 16. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Trobentač Hackett; 12.10 Bednarik: »Pratika«; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas - Novice iz sveta lahke glasbe; 18.15 Umetnost; 18.30 Komorni koncert. Tržaški trio; 18.45 Kvintet Mileša Davisa; 19.00 Otroci pojo; 19.10 V. Bartol: »Gentlemanovo rojstvo«; 19.25 Zbor »Kras« iz Dola-Poljan, vodi Komelova; 19.45 Glasbeni best-sellerji; 20.00 Šport; 20.35 Rossini: Sevillski brivec; komična opera. V odmoru (21.15) Pertot: »Pogled za kulise«.

• SREDA, 17. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 12.10 Brali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Slovarček sodobne znanosti - Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 18.50 Koncertisti naše dežele. Ten. Dušan Pertot, pri klavirju Pisani. Samospevi Rimskega-Korsakova; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20; 20.15 Simf. koncert. V odmoru (21.10) Za vašo knjižno polico; 21.55 Melodije v polmraku; 22.05 Zabavna glasba.

• ČETRTEK, 18. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Saksofonist Sax; 12.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Zgoniku; 12.40 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Kako in zakaj - Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 Umetniki in občinstvo; 19.10 Pisani balončki; 19.30 Izbrali smo za vas; 20.00 Šport; 20.35 L. Holberg: »Jeppe s hriba«. Igra v 5 dej. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira M. Uršič; 22.05 Zabavna glasba.

• PETEK, 19. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol); 12.00 Harmonikar Sony; 12.10 P. Benigno: »O delovanju zdravil na srce«; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Casamassimov orkester; 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol); 18.50 Sodobni slovenski skladatelj. Tomc: Morje, simf. slika. Simf. orkester RTV Ljubljana vodi Hubad. Škerjanc: Problemi za ork., št. 2. Simf. orkester RTV Ljubljana vodi Leskovic; 19.10 A. Gruber - Benco: »Kras in slovtvo«; 19.20 Poje Slovenski oktet; 19.40 Novosti v naši diskoteki; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.30 Folklorne plesi; 22.05 Zabavna glasba.

• SOBOTA, 20. februarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Veseli motivi; 12.10 N. Kuret: Ljudska verovanja in vraže »Čaranje«; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomo-

F.J. * 67 S M R T V POMLADI

Drugi dan se je res odpeljal, a najprej v Maribor, da bi obiskal Rudija in Anico. Našel je samo Rudija. Zaradi zime je bil brez dela. Pozimi niso zidali. Povedal je, da je žena v bolnišnici, zaradi pljuč. Ze skoro mesec dni, Bil je potr, čeprav tega ni hotel pokazati in se je kazal vselegra nad Tinetovim obiskom.

»Je hudo z Anico?«

»Bruhnila je kri. A zdaj je bolje. Verjetno jo bodo poslali v zdravilišče.«

»Žal mi je. Lepo jo pozdravi.«

»Bom. Tudi ona se te velikokrat spomni. Ali ni bilo lepo tisti čas, ko si bil pri nas? Bilo je bolj veselo.«

»Zato, ker je bila tu še Anica.«

»Res je. A tudi zato, ker smo se imeli toliko pomeniti, posebno na večernih sprehodih.«

Hotel je, da bi prespal Tine eno noč pri nje-mu, in Tine je sprejel, v upanju, da ponoči ne bo spet vdrla policija k njima.

»Ali ti da zdaj policija mir?« je vprašal Rudija.

Od časa do časa že še malo pokujajo k meni, a s seboj me niso več odpeljali. Menda nisem več tako zanimiv, se je nasmehnil. »Saj veš, pod kontrolo pa me imajo vedno — ali vsaj mislijo, da me imajo. Kaj bi jedel za večerjo? Bi bil zadovoljen s šmarnom in solato?«

»Zakaj pa ne?«

Jedla sta šmaren in solato in vzdušje pri večerji je bilo res nekoliko pusto brez Anice.

»Zelo mi manjka, zlasti takole zvečer, ko se nimam s kom pogovarjati,« je priznal Rudi. »Preko dneva se že še kako zamotim.«

»Imaš kako drugo delo?«

»Pišem za »Večernik« in ga kolportiram. Poleg pa tudi nekoliko inštruiram.«

»Se da živeti?«

»Gre. Najbrž bolje kot tebi.«

»No ja. Se živi. Lepo bi bilo, ko bi mogla vidva priti v Ljubljano in se vpisati na univerzo.«

»Se ne morem, saj veš, da nimam mature.«

»Vem.«

Obsojen je, da bo vedno odrivan in da bo vedno potegnil kratko, je Tine bolj občutil kot pomislil. Kljub vsej upornosti je vendar vel iz vsega Rudijevega obnašanja čuden fatalizem, kakor da se je že dokončno vdal v to, da ga bo usoda vedno spet pahnila navzdol, kadarkoli se bo poskušal povzpeti kvišku.

»Vidiš, za take, kot sem jaz, res ni drugega izhoda kot revolucija,« je rekel čudno pohlevno, kot da ugotavlja zgolj neko dejstvo, ki se ga niti tolikanj osebno ne tiče.

Tine je molčal. Ni vedel, kaj odgovoriti. Čutil je, da je res. Tudi on ni vedel zanj nobene druge rešitve.

»Če bi ne bilo Anice, bi skušal iti kam ven, v svet. Rad bi videl kaj sveta, morda bi našel tudi kako delo, ki bi bilo zame,« je rekel Rudi.

»Kam bi šel?«

»Veš, najrajši vi šel kam v Brazilijo ali v Kanado. Zabil bi se v kak pragozd in si uredil življenje po svoje. Postavil bi si koč, obdeloval zemljo in redil nekaj živine, ne veliko, toliko da bi živel in da bi imel dovolj jesti ter za najnujnejše. Saj ne potrebujem veliko. Toda brez Anice bi mi bilo pusto. Ona bi morala biti zraven.«

»Toda bolna bi tega ne zmogla.«

»Seveda ne. Saj to so samo sanjarije. Toda ona upa, da bi pri takem življenju v naravi ozdravela.«

»Morda res.«

(dalje)

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

(Nadaljevanje s 7. strani)

CAAM GALILEO - SOKOL 3:0 (15:11, 11:15, 15:13, 9:15, 15:13)

Nekvalificiran in pristranski sodnik je Sokolu ukradel tekmo! Po dolgi vožnji, daljšem iskanju telovadnice ter po skoro enournem čakanju na pričetek tekme so Nabrežinke stopile na igrišče z voljo, da osvojijo prvi točki tega prvenstva, kljub odsotnosti trenerja prof. Veljaka. Ekipo je nameraval voditi požrtvovalni igralec Sokola Robert Franko, katerega pa je sodnik takoj odstranil, ker ni imel trenerske izkaznice. Kljub vsem tem nevšečnostim pa so bele zaigrale na vrhuncu svojih sposobnosti in le pristranost sodnika, ki je videl napake le na naši strani — ko pa teh ni bilo si jih je enostavno izmislil — je pokopala mlade predstavnice nabrežinske občine. Občinstvo samo, ki se je izkazalo za zelo športno, je izžvižgalo sodnika, medtem ko je našim predstavnicam ploskalo. Sokolu, ki

biliste; 16.10 Operetne melodije; 16.30 »Pod svobodnim soncem«. Sedmi del. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu; 16.50 Znani pevci; 17.20 Za mlade poslušavce: Sobotni sestaneček - Lepo pisanje - Moj prosti čas; 18.15 Umetnost; 18.30 Nepozabne melodije; 19.10 Družinski obzorik; 19.30 Zbor »Slovenskih madrigalistov«, vodi Bože; 19.45 The modern Jazz Quartet; 20.00 Šport; 20.50 Stare slovenske ljudske igre: Neznani slovenski avtor: »Med dvema stoloma«. Predstavil in priredil M. Mahnič. Radijski oder, režira Peterlin; 21.40 Vabilo na ples; 22.40 Zabavna glasba.

se še vedno nahaja na repu lestvice, želimo, da bi čimprej prišel do pozitivnih rezultatov, ki jih s prikazano igro absolutno zasluži.

BREG - ULTRAVOX 3:1 (15:4, 15:3, 8:15, 15:11)

Proti skromni ekipi iz Brescie je Breg osvojil obe točki, čeprav je odigral eno slabših tekem. Očitno dekleta iz Doline preživljajo krizo, saj je njihova igra zelo neurejena, obramba peša, napad pa ni učinkovit. Prepričani smo, da se bodo plave kmalu poprijele ter zaigrale res, kot znajo, zlasti proti močnejšim nasprotnicam, da bi tako lahko računale na osvojitve prvega mesta, kar bi bil za ves zamejski šport velik uspeh ter zadoščenje.

BOR - PRIMAVERA MARZOTTO 1:3 (15:12, 12:15, 11:15, 12:15)

Bor je brez Pernarčičeve ponovno izgubil. Velika škoda je, da so naša dekleta izgubila svojo najboljšo igralko prav v sredini prvenstva in ko so imela še vse možnosti za dobro uvrstitev. Tržačanke so v nedeljo igralo bolje kot proti OMA in ekipa je ves čas dobro gradila igro. Izkazala se je zlasti Bolčinova, ki napreduje s tekme v tekmo. Nasprotnice pa so se izkazale za boljše ekipo, ki upravičeno zaseda skupno z OMA in Bregom prvo mesto lestvice.

V naslednjih prvenstvenih tekmah lahko Borovke zaigrajo mirno, saj njihov položaj na lestvici ni kritičen, in lahko pričakujemo, da se rešijo brez velikih težav.

ketna